

САДРЖАЈ

НАПОМЕНА АУТОРА	17
I. ИЗВЕСНОСТ, ПРАВО И ЗАКОНИТОСТ	19
1. Научнофилозофска заснованост идеје извесности.....	19
2. Извесност као творевина свести и њено стање	21
3. Идеја извесности у радовима правних филозофа и теоретичара	27
4. Појам извесности и појам права и законитости као извесности	33
5. Извесност, законитост и правно регулисање	35
6. Извесност као друштвени и политички садржај права и законитости	37
7. Извесност и законитост као нормативни појмови	40
8. Кратак закључак.....	42
SUMMARY: CERTAINTY, LAW AND LEGALITY	43
II. О НАУЧНОСТИ НЕКОЛИКО САВРЕМЕНИХ МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНИХ ПРАВНИХ ТЕОРИЈА.....	45
1. Приказ изабраних мултидисциплинарних правних теорија	45
2. Осврт на изабране мултидисциплинарне правне теорије и њихове научне учинке.....	55
3. Преглед других мултидисциплинарних правних теорија ...	59
4. Општи закључак.....	62
SUMMARY: ON THE SCIENTIFICITY OF SEVERAL CONTEMPORARY MULTIDISCIPLINARY LEGAL THEORIES.....	64
III. КАКО ПРАВО МОЖЕ ДА СЕ ОДРЕДИ.....	65
1. Како право може да се сазна, одреди и дефинише	65
2. Главна значења права у правној теорији и доктрини.....	73
3. Заједничко у појму права	75
4. Оперативни појам права у проширеном и суженом смислу.....	80
5. Завршно разматрање.....	84
SUMMARY: HOW THE LAW CAN BE DETERMINED	85

IV. ДРУШТВЕНЕ ВРЕДНОСТИ ПРАВА, ПРАВНА НАЧЕЛА И ТЕХНИЧКЕ ВРЕДНОСТИ ПРАВНОГ СИСТЕМА	87
1. Друштвене вредности права	87
2. Техничке вредности и начела као средства за преливање друштвених вредности права у правни систем	94
3. Систем права и правни систем.	97
4. Општи закључак.	105
SUMMARY: SOCIAL VALUES OF THE LAW, LEGAL PRINCIPLES AND TECHNICAL VALUES OF A LEGAL SYSTEM.	107
V. МОРАЛНОСТ ПРАВА, ПОСЛОВНА ЕТИКА И БИОЕТИКА.	109
1. Право и морал.	110
2. Фулерова борба за враћање морала у право.	111
3. Унутрашња моралност права	114
4. Утицај учења о моралности права на пословну етику.	116
5. Утицај учења о моралности права на биоетику и биојуристику.	119
6. Закључак.	122
SUMMARY: MORALITY OF LAW, BUSINESS ETHICS AND BIOETHICS	123
VI. ИДЕАЛИСТИЧКИ И РЕАЛИСТИЧКИ ПОЈАМ ПРАВА	125
1. Језичка и садржинска значења појма права	126
2. Одређивање појма права и врсте дефиниција права	127
3. Појам права у идеалистичким и реалистичким правним теоријама учењима.	128
4. Равни у којима се распростиру идеалистички и реалистички појам права	131
5. Реалистички појам права у проширеном и суженом смислу, на супрот идеалистичком	133
6. Дуализам идеалистичког и реалистичког појма права: природно и позитивно право	135
7. Превазилажење дуализма природног и позитивног права – примери учења Густава Радбруха и Роналда Дворкина.	136
8. Повезивање правних вредности са корисношћу позитивног права – операционализовање правде	141
9. Повезивање правних вредности са корисношћу позитивног права – операционализовање правичности	144
10. Уместо закључка.	145
SUMMARY: THE IDEALISTIC AND REALISTIC CONCEPTS OF THE LAW	147

VII. ПРЕОБРАЖАЈИ ПРАВНЕ ДРЖАВЕ И ВЛАДАВИНЕ ПРАВА	149
1. Путање правне државе и владавине права	149
2. Правна држава, владавина права и људска права	151
3. Изазови правној држави и владавини права	154
4. Међународна и светска владавина права	158
5. Тзв. трансхумана владавина права	160
6. Уместо закључка – уздицање и опадање правне државе и владавине права	161
SUMMARY: TRANSFORMATIONS OF THE RULE OF LAW	163
VIII. ПРАВО, ПРАВДА И МИЛОСРЂЕ У ДРАМСКИМ ДЕЛИМА ВИЛИЈАМА ШЕКСПИРА	165
1. Шекспиров живот: кратки биографски подаци	166
2. Шекспиров учинак: кратак преглед са приказом драмског стваралаштва	169
3. Право, правда и милосрђе као сталне теме у Шекспировим драмама	172
4. Допуна: шта још може да се забележи о Вилијаму Шекспиру	181
SUMMARY: LAW, JUSTICE AND MERCY IN THE PLAYS OF WILLIAM SHAKESPEARE	183
IX. ОРИГИНАЛНОСТ ПРАВНЕ МИСЛИ ПРОФЕСОРА РАДОМИРА Д. ЛУКИЋА	185
1. Кроки-портрет професора Радомира Д. Лукића	185
2. Прва страна диптиха: Методологија права	187
3. Друга страна диптиха: Систем филозофије права	193
4. Завршне допуне	195
SUMMARY: CONTEMPORARITY OF LEGAL THOUGHT OF PROFESSOR RADOMIR D. LUKIĆ	197
X. САВРЕМЕНО ЦРКВЕНО ПРАВО И ДРЖАВНО ПРАВО	199
1. Карактеристична гледишта о месту црквеног права	200
2. Слојевитост појма црквеног права и његово место у систему права	208
3. Однос црквеног и државног права	212
4. Закључак	216
SUMMARY: CONTEMPORARY ECCLESIASTICAL LAW AND STATE LAW	218

XI. ДИПТИХ О ЉУДСКОМ ДОСТОЈАНСТВУ И ТОЛЕРАНЦИЈИ	221
1. Прва страна диптиха: шта јесте, а шта није људско достојаство	221
2. Друга страна диптиха: шта јесте, а шта није толеранција...	229
3. Закључак	232
SUMMARY: DIPTYCH OF HUMAN DIGNITY AND TOLERATION	234
XII. ЗАШТО НЕ ПОСТОЈИ ПРОЦЕДУРАЛНА ПРАВДА.....	235
1. Укратко о правди	236
2. Ролсово и Хефеово схватање процедуралне правде.....	237
3. Истинитост и исправност	243
4. Правичност као место сусретања истинитости и исправности	249
5. Закључак	250
SUMMARY: WHY PROCEDURAL JUSTICE DOES NOT EXIST	252
XIII. ОБЛАСТ ПРАВА И МОРАЛА	253
1. Главна учења и карактеристична схватања о вези права и морала	254
2. Моралне, друштвене и правне норме	256
3. Утврђивање разлика и сличности између моралних и правних норми	258
4. Укрштање права и морала и области неједнаке правности морала	260
5. Закључак	262
SUMMARY: THE FIELD OF LAW AND MORALITY	265
XIV. БОЖАНСТВО И ПРАВО	267
1. Владавина богова и божанских закона.....	269
2. Владавина божјих намесника и подарених божанских закона	269
3. Владавина миропомазаних световних владара и људских закона	282
4. Владавина световних закона и права	285
5. Закључак	286
SUMMARY: DIVINITY AND LAW	288

XV. ГЛОБАЛИЗАМ, ПРАВО И ВЛАДАВИНА ПРАВА (БОЖАНСТВО И ПРАВО II)	289
1. Глобализам и учења која га подржавају	289
2. Универзалистичке идеје глобализма, интернационализма и врсте глобализације	290
3. Светска држава и право	295
4. Светска држава и владавина права	299
5. Закључак	302
SUMMARY: GLOBALISM, LAW AND RULE OF LAW (DIVINITY AND LAW II)	304
ИМЕНИК	305
БИОГРАФИЈА	309
БИБЛИОГРАФИЈА	311